

عکس/کاشف میکروب جذام

۵ بهمن ۱۳۹۳ ساعت ۱۶:۲۲

«جرارد هنریک آرموئر هانسن» پزشکی نروژی بود که نام خود را در تاریخ پزشکی با شناسایی باکتری مولد بیماری جذام به ثبت رسانید.

«جرارد هنریک آرموئر هانسن» پزشکی نروژی بود که نام خود را در تاریخ پزشکی با شناسایی باکتری مولد بیماری جذام به ثبت رسانید.

هانسن ۲۹ جولای ۱۸۴۱ در شهر برگمن متولد شد. در سال ۱۸۶۶ در رشته‌ی پزشکی از «دانشگاه سلطنتی فردریک»، که امروزه

با نام «دانشگاه اسلو» شناخته می‌شود، فارغ التحصیل شد. سپس دوره‌ی انترنی خود را در بیمارستان ملی اسلو به انجام رساند و مدت کوتاهی در بیمارستان «لاتن» به عنوان پزشک فعالیت کرد.

هانسن در سال ۱۸۶۸ به شهر زادگاهش، که مرکز تحقیقات جذام نروژ در آن واقع بود بازگشت و به همراه «دنیل کورنیوس دنیلسن»، که از متخصصان برجسته‌ی اپیدمیولوژی زمان وی بود، بر روی بیماری جزام به مطالعه و تحقیق پرداخت. در این زمان بیماری جزام در نروژ به عنوان یک مشکل اجتماعی مطرح بود و حدود ۳۰۰۰ نفر در نروژ به آن مبتلا بودند که در ۸۰۰ آسایشگاه پذیرش می‌شدند.

دنیلسن در این زمان با تلاش‌های خود، برنامه‌ای برای کنترل بیماری و مراقبت از بیماران مبتلا، تنظیم کرد و برگمن را پایگاه تحقیقاتی جزام اروپا ساخت.

با وجود پیشرو بودن دنیلسن از نظر بالینی و آسیب‌شناختی جزام، آنچه که وی را در مسیر تحقیقاتش متوقف کرده بود این عقیده بود که بیماری جزام دارای ریشه‌ی وراثتی است. برخی پزشکان نیز عقیده داشتند که بیماری ناشی از استنشاق برخی بخارات مسموم است.

هانسن و دنیلسن در ۷۱-۱۸۷۰ برای بررسی وضعیت بیماران مبتلا به جزام، شروع به سفر کردند. در طی این سفرها هانسن بر اساس مطالعات اپیدمیولوژیک نتیجه گرفت که این بیماری باید دارای مسبب قابل سرایت ویژه باشد نه یک منشا وراثتی.

وی متقاعد شد که باکتری عامل انتقال بیماری از یک فرد به فرد دیگر است. این تفکر جسورانه زمانی شکل گرفته بود که درک درستی از مفهوم بیماری مسری وجود نداشت و هنوز کسی نشان نداده بود که باکتری می‌تواند سبب ایجاد بیماری در انسان شود.

در سال ۱۸۷۱ هانسن با توصیف تغییرات ایجاد شده در گره‌های لنفوی بیماران و برجستگی‌های پوستی آنها به بیان نظریه‌ی خود پرداخت. سپس با دریافت کمک هزینه، هانسن توانست به آلمان سفر کند تا آموزش لازم برای مطالعات آسیب‌شناختی بافتی را فراگیرد. بعد از بازگشت، هانسن با کمک آموخته‌های خود به نمونه‌گیری از بافت بیماران و آماده سازی و رنگ آمیزی آنها برای مشاهده با میکروسکوپ نوری پرداخت.

سرانجام، مطالعات میکروسکوپی و پاتولوژیک منجر شد تا هانسن در سال ۱۸۷۳ در سن ۳۲ سالگی اجسام میله‌ای شکلی - مایکوباکتریوم لپرا (*leprae mycobacterium*) که گاهی اوقات به آن باسیل هانسن نیز می‌گویند - را در برآمدگی‌های بیماران جزامی کشف کند. اگرچه عدم حمایت اطرافیان وی و به سخره گرفتن نتیجه‌ی مطالعاتش سبب شد که هانسن با تردید در مورد کشف خود سخن گوید و آنچه را که مشاهده کرده بود نه به عنوان باکتری عامل بیماری بلکه چیزی شبیه باکتری معرفی کند.

مطالعات هانسن زمینه‌ساز کشف عامل سیاه زخم (anthracis Bacillus)، توسط «رابرت کخ»، ۳ سال بعد از کشف مایکوباکتریوم لپرا، شد.

اولین همسر هانسن که دختر همکار وی دنیلسن بود خیلی زود در اثر ابتلا به سل، همانند سه خواهر دیگرش، جان خود را از دست داد. هانسن نیز خود از سال ۱۸۶۰ از بیماری باکتریایی مقاربتی سفلیس، که مولد آن (pallidum Treponema) است، رنج می‌برد اما مرگ وی در اثر بیماری قلبی رخ داد.

هانسن با وجود بیماری‌های لاعلاج دیگری که پیشرویش بود و خود و نزدیکترین اطرافیانش درگیر آن بودند، به تحقیق بر روی جذام پرداخت چراکه اثرات اجتماعی آن به مراتب وخیم‌تر بوده و افراد مبتلا طوری دچار تغییر ظاهری می‌گشتند که از جامعه طرد می‌شدند. این باکتری مخاط، پوست، استخوان‌ها، اعصاب محیطی، چشم، احشا و اندام‌های تولید مثلی را درگیر می‌کند و از علائم آن ضایعات پوستی، از دست دادن حس دست و پا و سوراخ شدن مخاط می‌باشد و می‌تواند سبب فلج شدگی، عقیمی و معلولیت حسی - عصبی گردد.

در شهر برگمن نروژ موزه‌ای به نام هانسن دایر است که به موزه‌ی جذام نیز شهرت دارد و در لیست «یادگارهای جهان» یونسکو وارد شده است.

منبع:تیبیان

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۲۹۳۸۴/جذام-میکرو-کاشف-عکس>